

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2008. október 31.

OROSZ NYELV

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

Általános útmutató

Kedves Javító Tanárok!

Javasoljuk, hogy az Olvasott szöveg értése, a Nyelvhelyesség és a Hallott szöveg értése vizsgarészek feladatai után található számozott szürke mezőkben a helyes megoldást jellel jelöljék.

A feladatpontokat és a vizsgapontokat a feladatlapok utolsó oldalán található táblázatba értelemszerűen írják be.

Az Íráskészség vizsgarész feladatlapján a jobb oldalon található margón jelöljék a vizsgázók hibáit.

I. Olvasott szöveg értése**Általános útmutató**

- Jó megoldásként a javítási és értékelési útmutatóban megadott megoldások fogadhatók el. A szöveges beírást igénylő feladatoknál a javító tanár dönti el, hogy a megoldás tartalmazza-e a javítási útmutatóban megadott tartalmi elemeket.
- Minden jó megoldás 1 pontot ér. Félpont és többletpont nem adható.
- Helyesírási és nyelvhelyességi hibáért nem vonunk le pontot.
- A feladatpontok száma megegyezik a vizsgapontok számával.

Részletes útmutató**1.feladat**

	Правда	Неправда
1. Он выступал в День музыки.	X	
2. Некоторым зрителям не понравился концерт певца.		X
3. На его концерт пришло огромное количество зрителей.	X	
4. Бочелли приезжал в Россию в первый раз в жизни.		X
5. Певец уже давно интересуется русской литературой.	X	
6. Он уже выступал в опере «Евгений Онегин».		X
7. Бочелли родился слепым.		X
8. Он думает, что через поп-музыку публику можно подвести к классической музыке.	X	
9. Он всегда хорошо пел, но на инструментах не играет.		X
10. Он учился в Италии на юридическом факультете университета.	X	

11. Хотя Паваротти давно поддерживает молодого певца, вместе они никогда не выступали.		X
12. Бочелли любит лошадей, но ездить верхом не умеет из-за своей слепоты.		X
13. Хобби певца (кроме лошадей): шахматы, готовка и лыжный спорт.	X	
14. Певцу понравились русские блюда.	X	

2. feladat

15.	16.	17.	18.	19.
В	Д	А	Ж	Е

3. feladat

20. В первой половине XVIII века.
21. Русской Америкой.
22. 126 лет.
23. Коммерческая организация «Российско-американская компания».
24. Царская семья.
25. Фиктивно продали американским партнёрам из Сан-Франциско.
26. Младший брат царя – Константин Николаевич Романов.
27. Нет, не все / но на них не обратили внимание.
28. Отдать / уступить Аляску англичанам без всякой компенсации.
29. Потому что началась гражданская война.
30. Эта сделка никакого значения не имела для бюджета России. Не надо было продавать эту территорию.

II. Nyelvhelyesség

Általános útmutató

1. A helyesírási hibával leírt szavak nem fogadhatók el.
2. Minden feladatban csak egy megoldás értékelhető. Variációk megadásakor nem adható pont, még akkor sem, ha közöttük van jó megoldás.
3. Az elérhető maximális vizsgapontszám: 30.

A feladatpontok átszámítása vizsgapontokra:

feladatpont	vizsgapont
40	30
39	30
38	29
37	28
36	27
35	27
34	26
33	25
32	24
31	24
30	23
29	22
28	21
27	21
26	20
25	19
24	18
23	18
22	17
21	16

feladatpont	vizsgapont
20	15
19	15
18	14
17	13
16	12
15	12
14	11
13	10
12	9
11	9
10	8
9	7
8	6
7	6
6	5
5	4
4	3
3	3
2	2
1	1
0	0

Részletes útmutató

1. feladat

1.	него
2.	покажите
3.	Смейтесь
4.	нѐм
5.	самом
6.	очаровательного
7.	младенца
8.	ему
9.	бойтесь
10.	взаимного
11.	испуга

2. feladat

12.	из
13.	из
14.	на
15.	Из-за
16.	на
17.	Ø
18.	По
19.	до
20.	В
21.	от
22.	при

3. feladat

23.	около
24.	совершают
25.	популярностью
26.	о приготовлении
27.	к плите
28.	самыми разными
29.	для приготовления
30.	ходят
31.	добились
32.	группой

4. feladat

33.	Б
34.	Г
35.	Б
36.	В
37.	А
38.	Б
39.	Г
40.	В

III. Hallott szöveg értése*Általános útmutató*

- Jó megoldásként a javítási és értékelési útmutatóban megadott megoldások fogadhatók el. A szöveges beírást igénylő feladatoknál a javító tanár dönti el, hogy a megoldás tartalmazza-e a javítási útmutatóban megadott tartalmi elemeket.
- Minden jó megoldás 1 pontot ér. Félpont és többletpont nem adható.
- Helyesírási és nyelvhelyességi hibáért nem vonunk le pontot.
- Az elérhető maximális vizsgapontszám: 30

A feladatpontok átszámítása vizsgapontokra:

feladatpont	vizsgapont
22	30
21	29
20	28
19	26
18	25
17	24
16	22
15	21
14	20
13	18
12	17
11	15

feladatpont	vizsgapont
10	14
9	13
8	11
7	10
6	9
5	7
4	6
3	5
2	3
1	2
0	0

Részletes útmutató**1. feladat**

Андрей Тарковский за свою жизнь снял **четыре** / семь фильмов. (1)

В театральном музее можно посмотреть выставку русских / европейских театральных художников. (2)

Выставку можно будет увидеть **до середины апреля** / до конца апреля. (3)

Российская национальная библиотека находится в **Москве** / в Петербурге. (4)

Старинное евангелие в последний раз демонстрировали посетителям **в прошлом году** / десять лет назад. (5)

2. feladat

6.	Он существует с конца девяностых годов прошлого века.	+
7.	В музее хранятся не только карты, но и книги и предметы быта.	+
8.	Родина карт - Китай	+
9.	Игра в карты возникла в 17 веке.	—
10.	В России в карты играли только аристократы.	—
11.	Музей открыт только в выходные дни.	—

3. feladat

12. Только те, которые выращиваешь сам (на даче).

13. Экологически чистых.

14. Чтобы получать с нас лишние деньги.

15. Сколько калорий он тратит в день.

16. В три раза.

17. (Когда человек теряет) больше одного килограмма в неделю.

18. 600 граммов.

19. 200 граммов.

20. Те, которые выросли у нас в стране / в привычном для человека климате.

21. Потому что их срывают зелёными / их долго везут к нам.

22. После термической обработки /если сварить их.

A kazettán elhangzó szövegek:

1.

В 20.00 на канале РТР-планета «Новости культуры». Сегодня в выпуске:

4 апреля исполняется 75 лет со дня рождения великого русского кинорежиссёра Андрея Тарковского. За свою жизнь Андрей Тарковский успел сделать всего семь фильмов, однако все они стали шедеврами и классикой мирового кино. Свой последний, седьмой, фильм «Жертвоприношение» он снимал уже смертельно больным в эмиграции, где и умер в 1986 году.

В театральном музее открылась выставка работ театральных художников начала XX века. В экспозиции рисунки, макеты, эскизы костюмов и декораций великих мастеров

русского искусства Бакста, Лентулова, Бенуа и других. Выставка продлится до 30 апреля.

В Петербурге, в Российской национальной библиотеке выставлена одна из старейших русских книг – Остромирово евангелие. Последний раз эту бесценную реликвию выставляли десять лет назад. Для этой цели была изготовлена специальная витрина, которая защищает книгу от изменений температуры и лучей света. Посетители смогут увидеть две страницы великой книги.

2.

Вниманию посетителей музейного комплекса «Петергоф»!

Предлагаем вам посетить первый и единственный в нашей стране музей карт. Этот уникальный музей появился в нашей стране совсем недавно, в конце девяностых годов прошлого века, хотя идея его создания высказывалась уже давно.

Сегодня в этом необычном музее хранится 70 тысяч экспонатов, связанных с историей одной из самых древних на земле игр. И это не только карты разных стран и народов, но и книги, игральные столы, посуда и многое другое.

В музее вы узнаете много интересного об истории этой игры, которая появилась в Китае и оттуда распространилась по всему миру. Узнаете, например, о том, что в России увлечение картами началось с 17 века и постепенно охватило всю страну: в карты играли и простые люди, и русские цари. Среди страстных любителей этой игры было и немало знаменитых русских писателей: Александр Пушкин, Лев Толстой, Николай Некрасов и, конечно, Фёдор Михайлович Достоевский. Обо всём этом и о многом другом расскажут вам экспонаты музея и его экскурсоводы. Музей открыт ежедневно, с 10 утра до 6 часов вечера.

3.

Дорогие друзья! Как питаться, чтобы не испортить здоровье? Как сохранить хорошую фигуру? Мы уже не раз говорили на эти темы в своих передачах, но, как видно, эта проблема продолжает волновать многих. Мы получаем от вас множество писем с вопросами о правильном питании. Ответить на некоторые из них мы попросили директора Института питания академика Виктора Тутельяна. Сегодня он гость нашей передачи.

- Добрый день, Виктор Сергеевич!

- Здравствуйте!

- Наш слушатель Владимир Афанасьев из города Сочи интересуется: какие продукты безопасны для организма? Ведь всюду консерванты! Неужели никому нельзя верить и спокойно можно есть только то, что сам выращиваешь на даче? Или стоит покупать в магазинах экологически чистые продукты?

- Экологически чистые продукты – это чепуха! Нет таких продуктов! Есть продукты, которые соответствуют санитарным нормам и есть такие, которые им не соответствуют. А специальные надписи «эко» придумывают только для того, чтобы получить с вас лишние деньги. Осторожность надо проявлять в другом. Например, взяв в руки пакет молока в магазине, первым делом посмотрите срок годности. Нарушение срока годности – риск отравления. У россиян вообще нет привычки изучать этикетки, обращать внимание на содержание белка, жиров, углеводов и микроэлементов. А это очень важно. Вы должны знать, сколько килокалорий вы тратите в день и стараться не превышать эту норму. Иначе у вас появится лишний вес, а вместе с ним и болезни.

-
- Именно об этом будет мой следующий вопрос. Проблема лишнего веса волнует многих, независимо от возраста и пола. Вот вопрос от нашей слушательницы Татьяны Коломеец из Омска: В средствах массовой информации часто можно услышать о том, что Америка – страна толстых людей. А какова ситуация в нашей стране?
- В нашей стране дела обстоят тоже не лучшим образом. В последние десять лет на нашу страну буквально обрушилась проблема лишнего веса. За эти десять лет мы потолстели в три раза! Сегодня уже 55% наших соотечественников страдает избыточным весом (60% из них женщины). Худеть им необходимо, но делать это надо правильно, не гоняясь за быстрым результатом.
- Что вы имеете в виду? Поясните, пожалуйста.
- Не надо спешить. Нельзя худеть больше, чем на один килограмм в неделю. Иначе вы теряете не только жировые запасы, но и полезные мышечные ткани. Тем, кто хочет похудеть правильно, нужно есть овощи, фрукты, бобовые, рыбу, птицу, орехи и не есть красное мясо, варёную картошку, белый хлеб, блюда из очищенного риса.
- Вы упомянули фрукты. Резо Никурадзе из Москвы спрашивает: Если съесть в день положенную дозу аптечных витаминов, то свежие фрукты есть уже нельзя?
- Почему же нельзя? Можно и даже нужно. Современный рацион питания невозможно представить без овощей и фруктов. А передозировки бояться не надо. Для большинства витаминов передозировка значения не имеет. Организм оставляет столько, сколько нужно, а остальное выбрасывает.
- А сколько овощей и фруктов вы рекомендуете есть? Существует ли особая дневная норма?
- Надо съесть в день не менее 600 граммов овощей и фруктов.
- А сколько мы съедаем? Я думаю, намного меньше.
- Да, вы правы. Намного меньше. Мы в среднем по России едим всего 200 граммов фруктов и овощей в день. Это очень мало.
- А каких именно фруктов и овощей? Это, наверное, тоже имеет значение? Наша слушательница Алёна Мовчан из города Клин, например, в своём письме пишет следующее: В магазинах столько экзотических фруктов! Что выбрать? Может быть, то, что африканцу хорошо, россиянину вредно?
- Экзотику интересно попробовать, но увлекаться ей не стоит. А если они вам вообще не по карману, не расстраивайтесь! Наоборот. Овощи и фрукты, которые выросли в привычном для вас климате, более полезны. Спокойно ешьте морковь, капусту, яблоки и груши с родного огорода. Они и вкусны, и полезны. И ещё один важный аргумент в пользу отечественных продуктов. Экзотические овощи и фрукты для удобства транспортировки срывают зелёными, и потому витаминов в них гораздо меньше, чем «задумано» природой.
- К сожалению, время нашей передачи ограничено, а вопросов ещё много. Поэтому выберу один, с которым к нам в последнее время обращаются особенно часто. Сейчас все боятся птичьего гриппа. О нём много говорят в средствах массовой информации. Вспышки птичьего гриппа недавно были и в нашей стране. Многие наши слушатели интересуются, можно ли есть мясо курицы и яйца?
- Конечно. При термической обработке этот вирус погибает. Если сварить курицу или яйца до готовности, то никакой опасности заражения нет. Можете есть их спокойно.
- Спасибо, Виктор Сергеевич, что нашли время прийти в нашу студию и ответить на вопросы радиослушателей.
-

IV. Íráskészség - Emelt szint

Az írásfeladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az értékelési eljárás meghatározott **értékelési szempontokon** alapul. Mindegyik írásbeli munkát ezen szempontok segítségével kell értékelni oly módon, hogy a dolgozatot **minden egyes értékelési szempontonál újra kell olvasni**.

Az egyes nyelvi hibák súlyosságát (értelemzavaró vagy nem értelemzavaró hiba) az adott szöveggörnyezet figyelembevételével lehet megállapítani.

Első feladat

A javítás alapelvei

1. Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról.

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Szókincs, kifejezésmód	5 pont
Nyelvtan, helyesírás	5 pont
Összesen	10 pont

2. Amennyiben a feladat a Szókincs, kifejezésmód vagy a Nyelvtan, helyesírás értékelési szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.

3. A feladatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveghossztól.

4. Fél pontok és jutalompontok nem adhatók.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Szókincs és kifejezésmód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatos).

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni. Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

E szempont értékelésénél a megszólítás és az elköszönés hibáit is figyelembe kell venni.

Amennyiben a feladat a Szókincs és kifejezésmód szempont alapján 0 pontos, akkor nem értékelhető a többi szempont alapján, azaz az összpontszám is 0 pont.

Nyelvtan, helyesírás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak,
- megfelel-e a nyelvhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatosak a nyelvtani struktúrák és a mondatszerkesztés).

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni. Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

E szempont értékelésénél a megszólítás és az elköszönés nyelvtani és helyesírási hibáit is figyelembe kell venni.

Amennyiben a feladat a Nyelvtan, helyesírás szempont alapján 0 pontos, akkor nem értékelhető a többi szempont alapján, azaz az összpontszám is 0 pont.

Javítási jelrendszer

Szókincs, kifejezésmód

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

L = lexikai hiba,

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó.

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = lexikai hiba,

aláhúzás + i = ismétlődő lexikai hiba,

 i

Az ismétlődő hibákat nem kell a javító sávban jelölni.

Nyelvtan, helyesírás

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

G = nyelvtani (grammatikai) hiba,

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó,

H = helyesírási hiba.

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = nyelvtani vagy helyesírási hiba,

√ (hiányjel) = hiányzik egy szó,

nyíl → szórendi hiba,

aláhúzás + i = ismétlődő hiba.

 i

Az ismétlődő hibákat nem kell a javító sávban jelölni.

Értékelési skála (emelt szint 1. feladat)

Szókincs, kifejezőmód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos szókincs jellemzi. Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a megértést.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. A vizsgázó törekszik a változatos szóhasználatra. A szóhasználat néhány helyen nem megfelelő, ez azonban alig nehezíti a megértést.	A szöveg szókincese egyszerű. Sok a szóismétlés. A szóhasználat többször nem megfelelő. A hibák néhány helyen nehezítik a megértést.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes. A nem megfelelő szóhasználat több helyen jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a megértést.

Nyelvtan, helyesírás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, valamint mondat szerkesztése is változatos. A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba található benne.	A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondat szerkesztésre. A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba és/vagy néhány, a szöveg megértését nehezítő hiba található.	A vizsgázó egyszerű nyelvtani struktúrákat használ és/vagy mondat szerkesztése nem kellően változatos. Rendszeres hibákat ejt. A szövegben sok hiba van, a hibák többször nehezítik a megértést.	A szöveget a szintnek nem megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani struktúrák és igénytelen mondat szerkesztés jellemzi. A szövegben sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található.

Második feladat

A javítás alapelvei

1. Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról.

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom	5 pont
Szövegalkotás	5 pont
Szókincs, kifejezőmód	5 pont
Nyelvtan, helyesírás	5 pont
Összesen	20 pont

2. Amennyiben a feladat bármelyik értékelési szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.

3. A feladatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveg hosszától.

4. Fél pontok és jutalompontok nem adhatók.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki, és milyen mélységben tárgyalta azokat,
- megfelelően kifejtette és indokolta-e véleményét.

A témakifejtés során a vizsgázónak a megadott témát tágabb kontextusba kell helyeznie, továbbá ki kell fejtenie, és érvekkel alá kell támasztania véleményét (valamelyik irányító szempont kapcsán). A vizsgázónak mind az öt irányító szempontra ki kell térnie dolgozatában. Amennyiben a vizsgázó egy irányító szempontot csak személyes vonatkozásban tárgyal, az irányító szempont kifejtése csak részben megfelelő. Amennyiben a vizsgázó szó szerint átvész egy vagy több mondatot a gondolati segítséget nyújtó segédanyagból, a lemásolt rész nem vehető figyelembe az adott irányító szempont értékelésekor. Egy szinten belül (4–3 vagy 2–1) az irányító szempontok kifejtésének részletessége értékelhető.

Ha egy irányító szempont tárgyalása nyelvi okokból nem érthető, azt a Tartalom szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az irányító szempont kifejtése nem megfelelő. Ezt a hibát figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a Szókincs, kifejezőmód vagy a Nyelvtan, helyesírás szempontoknál.

Amennyiben a feladat a Tartalom szempont alapján 0 pontos, akkor nem értékelhető a többi szempont alapján, azaz az összpontszám is 0 pont.

Szövegalkotás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- logikus-e a szöveg gondolatmenete, azaz az irányító szempontok, valamint az ezekhez kapcsolódó gondolatok és a vizsgázó véleményét alátámasztó érvek elrendezése,
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés,
- hogyan használja a vizsgázó a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit,
- megfelelő-e a formai tagolás.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemei

A szöveget a mondatok halmazától a kohézió különbözteti meg, amit a szöveget alkotó elemek jelentésének szerves összefüggése és a szerkezeti összekapcsoltság biztosít. A szöveg egységét biztosító jelentés szintű kapcsolatteremtés leggyakoribb eszközei a következők:

- teljesen vagy részben ismétlődő szavak, szószerkezetek,
- szinonimák,
- a szavak és szószerkezetek jelentése között lehetséges néhány viszony (ellentét, ok-okozati viszony stb.),
- a mondatok logikai-tartalmi elrendezése (ok-okozat, általános-konkrét stb.).

A mondatok kapcsolódását biztosító nyelvtani, szerkezeti kapcsolóelemek:

- az önálló mondatok közötti kötőszók,
- rámutató szók (különböző névmások, határozószók),
- egyéb nyelvtani viszonyító elemek (igeragozás, középfok stb.).

A Szövegalkotás szempontnál a Tartalom szemponttól függetlenül kell eljárni, és csak a tárgyalt szempontok alapján lehet megítélni a feladat felépítését és gondolatmenetét.

A 4–3 és a 2–1 pontos sávoknál a formailag nem megfelelően tagolt szövegeket az alacsonyabb pontszámmal kell értékelni. Ez nem jelenti azonban azt, hogy a formailag tagolt, de kevésbé logikus felépítésű szövegek nem értékelhetők az alacsonyabb pontszámmal.

Amennyiben a feladat a Szövegalkotás szempont alapján 0 pontos, akkor nem értékelhető a többi szempont alapján, azaz az összpontszám is 0 pont.

Szókincs és kifejezőmód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatos).

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újra-olvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értene meg a mondanivalót.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően vagy a Szókincs, kifejezőmód vagy a Nyelvtan, helyesírás szempontnál.

Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

Amennyiben a feladat a Szókincs és kifejezőmód szempont alapján 0 pontos, akkor nem értékelhető a többi szempont alapján, azaz az összpontszám is 0 pont.

Nyelvtan, helyesírás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak,
- megfelel-e a nyelvhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatosak a nyelvtani struktúrák és a mondat szerkesztés).

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újra-olvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értene meg a mondanivalót.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni. Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

Amennyiben a feladata Nyelvtan, helyesírás szempont alapján 0 pontos, akkor nem értékelhető a többi szempont alapján, azaz az összpontszám is 0 pont.

Javítási jelrendszer

Tartalom

A tartalmi szempontok teljesítését a lap jobb oldalán található sávban jelöljük a szempont sorszámának megadásával:

- ⊕(bekarikázott szám) = teljesített tartalmi szempont,
- √3 (hiányjel + szám) = nem tárgyalt tartalmi szempont,
- 2– (szám + mínuszjel) = nem megfelelően kifejtett, de érintett tartalmi szempont.

Amennyiben a vizsgázó egy irányító szempontot a szövegben több helyen tárgyal, a szempont teljesítését az utolsó említés helyénél kell jelölni.

Szövegalkotás

A Tartalom szempontnál használt számozás segít e szempont megítélésénél is.

Szókincs, kifejezőmód

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

- L = lexikai hiba,
- É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó.

A szövegben használt jelek:

- aláhúzás = lexikai hiba,
- aláhúzás + i = ismétlődő lexikai hiba.

Az ismétlődő hibákat nem kell a javító sávban jelölni.

Nyelvtan, helyesírás

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

- G = nyelvtani (grammatikai) hiba,
- É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó,
- H = helyesírási hiba.

A szövegben használt jelek:

- aláhúzás = nyelvtani vagy helyesírási hiba,
- √ (hiányjel) = hiányzik egy szó,
- nyíl → = szórendi hiba,
- aláhúzás + i = ismétlődő hiba.

Az ismétlődő hibákat nem kell a javító sávban jelölni.

Értékelési skála (emelt szint 2. feladat)

Tartalom

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó öt irányító szempont kifejtésével részletesen és megfelelő mélységben dolgozta ki a témát. Részletesen kifejtette, és érvekkel megfelelően alátámasztotta véleményét.	A vizsgázó négy - három irányító szempontot megfelelő mélységben dolgozott ki. Az ötödik szempontot csak részben, vagy egyáltalán nem tárgyalta. A vizsgázó törekedett arra, hogy részletesen kifejtse, és érvekkel alátámassza véleményét.	A vizsgázó nem fejtette ki részletesen véleményét, alig érvelt.	A vizsgázó csak egy irányító szempontot dolgozott ki, de nem részletesen. A vizsgázó nem fejtette ki megfelelően véleményét.

Szövegalkotás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok és az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő. A vizsgázó megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit: létrejön a szövegkohézió. A szöveg formai tagolása megfelelő.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok és az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése nagyrészt logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra. A vizsgázó nagyrészt megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit. A mondatok nagyrészt szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a szöveg formailag nem megfelelően tagolt, az alacsonyabb pontszámot kell adni.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. Sok a gondolati ismétlés. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra. Az írásmű még szövegnek tekinthető, bár a mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a szöveg formailag nem megfelelően tagolt, az alacsonyabb pontszámot kell adni.	Nem jött létre szöveg. A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást. Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, túlnyomórészt izolált mondatok halmazából áll.

Szókincs, kifejezésmód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos szókincs jellemzi. Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a megértést.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. A vizsgázó törekszik a változatos szóhasználatra. A szóhasználat néhány helyen nem megfelelő, ez azonban alig nehezíti a megértést.	A szöveg szókincse egyszerű. Sok a szóismétlés. A szóhasználat többször nem megfelelő. A hibák néhány helyen nehezítik a megértést.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes. A nem megfelelő szóhasználat több helyen jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a megértést.

Nyelvtan, helyesírás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, valamint mondat szerkesztése is változatos. A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba található benne.	A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondat szerkesztésre. A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba és/vagy néhány, a szöveg megértését nehezítő hiba található.	A vizsgázó egyszerű nyelvtani struktúrákat használ és/vagy mondat szerkesztése nem kellően változatos. Rendszeres hibákat ejt. A szövegben sok hiba van, a hibák többször nehezítik a megértést.	A szöveget a szintnek nem megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani struktúrák és igénytelen mondat szerkesztés jellemzi. A szövegben sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található.